Strona znajduje się w archiwum.

Dokumenty dotyczące obławy augustowskiej, uzyskane przez Prezesa IPN dr. Łukasza Kamińskiego od Stowarzyszenia Memoriał podczas wizyty w Moskwie 4.04.2012

[Dokument 1]

Rozszyfrować i niezwłocznie doręczyć

Szyfrem

Do Ludowego Komisarza Spraw
Wewnętrznych Związku SRR
towarzysza Ł.P. Berii

Zgodnie z Waszym poleceniem rankiem 20 lipca br. wysłałem samolotem do Treuburga [Olecko] zastępcę naczelnika Głównego Zarządu „Smiersz” generała majora Gorgonowa z grupą doświadczonych funkcjonariuszy kontrwywiadu w celu przeprowadzenia likwidacji bandytów aresztowanych w lasach augustowskich.

Po przybyciu na miejsce generał major Gorgonow wraz z naczelnikiem Zarządu „Smiersz” 3 Frontu Białoruskiego generałem lejtnantem Zieleninem ustalili i donieśli, co następuje:

Wojska 3 Frontu Białoruskiego, wypełniając polecenie Sztabu Generalnego Armii Czerwonej o likwidacji band w lasach

augustowskich, od 12 do 19 lipca br. przeczesywały te lasy.

W trakcie operacji wojska frontu zatrzymały mieszkańców miejscowości położonych w lasach augustowskich, w tym starców i kobiety.

W sumie oddziały Armii Czerwonej zatrzymały 7049 ludzi, w tym 1685 Litwinów.

Z tej liczby zatrzymanych w czasie przemieszczania się oddziałów wojskowych po sprawdzeniu wypuszczono 5115 tutejszych mieszkańców, w tym 1171 Litwinów, o których nie zostały zdobyte dane na temat ich uczestnictwie w bandach.

Spośród pozostałych 1934 zatrzymanych:

Ujawniono i aresztowano jako bandytów – 844 ludzi, w tym 252 Litwinów, którzy mieli związek z formacjami bandyckimi na Litwie i dlatego zostali przekazani miejscowym organom NKWD-NKGB Litewskiej SRR, gdzie także jest prowadzona operacja likwidowania formacji bandyckich;

sprawdzanych jest 1090 ludzi, z których 262 to Litwini i z tej przyczyny zostali przekazani organom NKWD-NKGB Litwy.

Zatem liczba aresztowanych na 21 lipca br. wynosi tylko 592 ludzi, a zatrzymanych, którzy są sprawdzani, 828 ludzi.

U aresztowanych bandytów i w kryjówkach wykrytych w lesie skonfiskowano: 11 moździerzy, 31 karabinów maszynowych, 123 pistolety automatyczne, karabiny i pistolety, 456 min i granatów, 23 000 nabojów i 2 radiostacje.

Jeśli uznacie za konieczne przeprowadzenie operacji w tym stanie rzeczy, to likwidację bandytów zamierzamy przeprowadzić w następujący sposób:

1. Wszystkich ujawnionych bandytów, w liczbie 592 ludzi, zlikwidować. W tym celu zostanie wydzielony zespół operacyjny i batalion wojsk Zarządu „Smiersz” 3 Frontu

Białoruskiego, już przez nas sprawdzony w trakcie wielu działań kontrwywiadowczych. Pracownicy operacyjni i zestaw osobowy batalionu zostaną dokładnie poinstruowani o sposobie likwidacji bandytów.

2. Podczas operacji zostaną podjęte niezbędne kroki w celu zapobieżenia ucieczki któregokolwiek z bandytów.

3. Odpowiedzialność za przeprowadzenie likwidacji bandytów zostanie nałożona na zastępcę naczelnika Głównego Zarządu „Smiersz” generała majora Gorgonowa i naczelnika Zarządu Kontrwywiadu 3 Frontu Białoruskiego generała lejtnanta Zielenina.

Tow. tow. Gorgonow i Zielenin to dobrzy i doświadczeni czekiści i to zadanie wykonają.

Pozostałych zatrzymanych 828 ludzi zostanie sprawdzonych w okresie pięciu dni i wszyscy ujawnieni bandyci zostaną zlikwidowani w ten sam sposób. O liczbie ujawnionych bandytów z tej grupy zatrzymanych zameldujemy.

Proszę o Wasze polecenia.

Abakumow

21 lipca 1945 roku

Naczelnik Głównego Zarządu Kontrwywiadu „Smiersz”
Generał pułkownik
(Abakumow)

[Dokument 2]

Rozszyfrować i niezwłocznie doręczyć

Szyfrem

Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych Związku SRR
Do towarzysza Ł.P. Berii

Melduję, że poleciłem zastępcy naczelnika Głównego Zarządu „Smiersz” generałowi majorowi Gorgonowowi i naczelnikowi Zarządu Kontrwywiadu 3 Frontu Białoruskiego generałowi lejtnantowi Zieleninowi, aby osobiście sprawdzili na miejscu broń, amunicję i materiały wybuchowe skonfiskowane podczas prowadzonej przez oddziały Armii Czerwonej operacji likwidowania band w lasach augustowskich.

Dzisiaj tow. tow. Gorgonow i Zielenin zameldowali, że w trakcie operacji wojska 50 Armii 3 Frontu Białoruskiego skonfiskowały następującą broń amunicję i materiały wybuchowe:

Moździerzy – 11, w tym 52 mm – 1, 55 mm – 4 i 120 mm – wszystkie typu niemieckiego;

Karabinów maszynowych – 31, w tym ciężkich karabinów maszynowych – 1, ręcznych typu niemieckiego – 28 i ręcznych typu radzieckiego – 2;

Pistoletów automatycznych – 31, w tym niemieckich – 14, radzieckich – 17;

Karabinów – 89 i 1 obcięty, w tym niemieckich – 28 i 1 obcięty, polskich – 17 i radzieckich – 44;

Pistoletów i rewolwerów – 4, w tym belgijskich – 3, radzieckich – 1;

Min – 204, w tym niemieckich – 34, radzieckich 120 mm – 110 i 80 mm – 60;

Pocisków – 76 mm typu radzieckiego – 66;

Granatów – 134, w tym niemieckich – 71, radzieckich – 63;

Nabojów karabinowych i do automatów – 27 024, w tym niemieckich 7379 i radzieckich 19 645;

Nabojów do PTR [karabinu przeciwpancernego] typu radzieckiego – 250;

Ładunków trotylu typu niemieckiego – 62;

Materiałów wybuchowych produkcji radzieckiej – 78 kg;

Butelek z mieszanką palną (KS) – 50;

Radiostacji niemieckich – 1;

Sznura Bickforda produkcji niemieckiej – 73 metry.

Wymieniona broń, amunicja i materiały wybuchowe zostały skonfiskowane podczas aresztowania bandytów, a także w magazynach i kryjówkach ujawnionych w lesie podczas przeszukiwania miejscowości.

W toku sprawdzania ustalono, że broń typu radzieckiego bandyci zdobyli, zbierając ją na polach bitew.

I tak aresztowany szef bandy S.N. Krupiński pseudonim „Grom”, urodzony w 1906 r. w Augustowie, Polak, pojmany ze swoją bandą liczącą 50 osób, podczas przesłuchania zeznał, że broń i amunicję typu radzieckiego członkowie jego bandy zbierali w lasach augustowskich i w rejonach walk prowadzonych między Armią Czerwoną a wojskami niemieckimi.

Jakiejkolwiek innej zagranicznej, poza niemiecką, polską i radziecką, broni, amunicji i materiałów wybuchowych nie skonfiskowano.

Podczas przeczesywania przez Armię Czerwoną lasów augustowskich wykryto 52 bunkry i 15 betonowych schronów ogniowych, a także 439 ziemianek i schronów podziemnych, które w ocenie dowództwa wojskowego należą do Niemców i zostały zbudowane jeszcze w 1939 roku. Część tych budowli była wykorzystywana przez akowców.

Na polecenie dowództwa wojskowego wszystkie bunkry, betonowe schrony ogniowe, ziemianki i schrony podziemne zostały przez nasze wojska wysadzone.

Specjalnie melduję Wam w kwestii artylerii. Ta okoliczność była sprawdzana dokładnie przez tow. tow. Gorgonowa i Zielenina, w rezultacie ustalono, że w trakcie operacji prowadzonej w lasach augustowskich zarówno oddziały Armii Czerwonej, jak i organy „Smiersz” nie skonfiskowały jakiejkolwiek broni artyleryjskiej.

W związku z tym należy zaznaczyć, że na początku operacji Rada Wojskowa 50 Armii dysponowała niesprawdzonymi danymi wstępnymi o tym, jakoby bandy działające w lasach augustowskich miały na uzbrojeniu artylerię, w ostatnim okresie te dane nie znalazły jednak potwierdzenia. W swoim czasie Rada Wojskowa meldowała o tym dowództwu 3 Frontu Białoruskiego.

Abakumow

24 lipca 1945 roku

Naczelnik Głównego Zarządu Kontrwywiadu „Smiersz”
Generał pułkownik
(Abakumow)

PLIKI DO POBRANIA

(pdf, 4.43 MB)
(pdf, 79.05 KB)
(pdf, 4.17 MB)
(pdf, 62.92 KB)